

ԱՌԿԱՅԾ ՊԱՀԵՆՔ ԲԵԹՂԵՀԷՄԻ ԱՍՏՂԻՆ ԼՈՅՍԸ

Անցնող քսան դարերու ժամանակամիջոցին, իմաստուն մոգերու նաև պարհը լուսաւորող երկնային աստղին մասին, շատ հարցումներ եղան եւ շատ մեկնութիւններ տրուեցան:

Հարցնենք, արդեօք ի՞նչ կրնայ ըլլալ այս աննախադէպ ու զարմանահրաշ երեւոյթը, որ արեւելի գիտունները առաջնորդեց, երկար եւ յոգնատանջ ուղեւորութենէ ետք, դէպի Մանուկ Յիսուսի խոնարհ մտորը:

Նոր ու լուսաճանաչ աստղ մըն էր, տիեզերատարած ճառագայթումով, որ առաջին անգամ կը բացայայտուէր երկնքի ճակտին եւ աւետաբեր հանդիպումով երկու մոլորակները կը զօդուէին միմեանց:

Դարուս անհաւատները՝ դեռ կը յամառին յամենալ իրենց կարծրացած տգիտութեան մէջ եւ չեն ուզեր տեսնել այս անգութական Աստղին մէջ, աստուածային լուսաշող նպատակը:

Արեւելի մոգերը, ա՛լ՝ յոգնած էին իրենց գիտութեան համար իմաստութեան գանձեր փնտռելէ, սեւեռաբիր յառած էին իրենց աչքերը դէպի երկինք, անկէ սպասելով՝ իրենց հոգին ու միտքը հարստացնող իմաստութեան շողերը:

Ի՞նչ նշանակութիւն ունին այդ աննախընթաց երեւոյթին մասին մարդկային տկար մտէն արձակուած անիմաստ բացատրութիւնները...:

Աւելի նախընտրելի պիտի չ'ըլլա՞ր, որ հինաւուրց քրիստոնեաներու խորահաւատ բարեպաշտութեամբ սեւեռենք մեր ներքին տեսողութիւնը Սփանջելի Խորհուրդին, որ անպարագրելիօրէն համագրաւիչ է:

Պատմութիւնը՝ որ աւետարանական

նշմարտութիւններով կը պատգամէ մեզի հրաշադէպը, առասպելախառն եղելութիւն մը չէ, որ աւանդօրէն ընդունինք, այլ արձանագրուած անտարակուսելի վկայութիւն մըն է, որուն պէտք է, առանց վարանումի հաւատանք:

Աստղ մը չէ բիրաւոր աստղերու նման նշուող, որ գիշերները կ'երեւայ եւ արեւածագին կ'անհետանայ:

Աստղ մըն է արեւափառ, որ մարդկային հոգին կը ջահաւորէ եւ մառախլապատ հորիզոններէն անդին կը բանայ մշտնջենական կեանքին երանութեան դարպասները:

Այս յաւերժալոյս Աստղը՝ անտարակուսելի ու հաւատալի նշմարտութիւնն է, որ չի մոլորեցներ ուղեւորները, չի մթագներ հաւատով հրդեհուած հոգիները ու չի հերքեր վկայութիւնները:

Միայն այս Աստղը պէտք է տեսնենք, որ շատ մօտ է մեզի, որ մեր մէջն է, մեր շուրջը եւ ամէն տեղ:

Այս անգութական Աստղը՝ մեր անհերքելի յոյսն է, մեր միակ մխիթարութիւնն է եւ մեր կեանքը յաւերժութեան ազուցող ադամանդակուռ օղակն է: Երբ խաւարին փարատումով միւս աստղերը կը շիջին մեր կեանքին վերեւ, ան կը շողայ մեր էութեան ամբողջ տարածքին:

Ի՞նչ նշանակութիւն ունին գեհեմի դաւադիրներուն շղթայածերծած անկասելի յարձակումները: Ո՞ւր հասան եւ ո՞ւր են բոլոր ժամանակներու ամբարիշտները, որոնք հուրով ու սուրով փորձեցին ջնջել մեր հոգիէն Աստղին լուսաճանաչ երեւումը: Այն սիրտը, որ կը յուսայ, կը սիրէ, կը հաւատայ, կը պայքարի եւ իր ճակատագրին ուղղութիւնը կը վստահի

աւետարեք Աստղին, կը մնայ անպարտելի ամէն ճակատագրական մարտահրաւերի դիմաց:

Պէտք է միշտ զգոյշ ըլլանք, որ փորձութիւններու խորշակը չմտնէ մեր կեանքէն ներս ու մարէ հաւատին ջահը:

Քրիստոս՝ թէեւ շատ կարեւորեալ կեանք մը ունեցաւ երկրի վրայ, բայց իր օրինակելի խոնարհութեամբ, հեզութեամբ, ու մանաւանդ՝ իր օրինակելի աղփատութեամբ նուանեց երկրի ու երկնի փառքը:

Աշխարհի հզօրագոյն մահկանացուներէն ոչ մէկը կրցաւ իր իմաստութեամբ, իր հանճարով եւ իր իմացական բարձրարժէք ստեղծագործութիւններով աստուածանալ եւ ԱՍՏՈՒԱԾՈՐԴԻ կոչուիլ:

Եկեղեցւոյ մարտիրոսացած սուրբերէն ոչ մէկը, Հին Կտակարանի իմաստուններէն ոչ մէկ մարգարէ եւ ոչ մէկ Առաքեալ չհասաւ Դողգոթայի Դատապարտեալին յաւիտեաններու փառաւորումին:

Հայ Քրիստոնեայ հաւատացեալին համար Միաձին Որդին՝ վախճանած սուրբի մը պատկերը չէ, յանուն հայրենիքի պաշտպանութեան նահատակուած հերոսի մը յուշակոթողը չէ եւ ոչ ալ աշխարհահռչակ հանճարեղ գիտունի մը հոյակերտ արձանը:

Յատկապէս եղբարքայստ հայերուս համար Քրիստոս՝ Աստուծոյ մարմնացած ու մարդացած Որդին է, հայ ժողովուրդի կեանքէն անբաժան եւ անոր կրած անասելի զոլումներուն եւ տառապալից ապրումներուն անզուգական Մխթարիչն է:

Բեթղեհէմի Աստղը՝ պիտի մնայ յաւիտ րոցավառ ամէն քարեպաշտ հայու սրտին մէջ: Եւ անոնք, որ անաստուածութեան մառախուղին մէջ կը շնչեն ու

խաւարին ընծայած դիւրութիւններէն խթանուած մարդիկ կը սպաննեն, անոնք՝ իրենց կեանքին ամենադժբախտ օրը, հոգեվարքի հոնդիւններու մէջ պիտի ներգգան գեհեկի կրակներուն հրախայք գալարումները:

Ամէն դարաշրջանի անաստուած՝ քնազդական վայրագութեամբ, մաքառեցաւ մարել Աւետարեք Աստղին լոյսը, որովհետեւ, այդ տիեզերատարած լոյսը կը սարսափեցնէր իր խաւարակուտ հոգին: Ան՝ մութը սիրեց ու պաշտեց, եւ մթութեան մէջ միայն կրնար յագուրդ տալ իր չարաշահութիւններուն:

Տարբեր չէ անհաւատներու ապրած կեանքը գիշերային գիշատիչ թռչուններէն, որոնք ծառերու սաղարթներուն մէջ ծուարած ճնճողկներուն՝ ջարդ ու խուճապ կը պատճառեն:

Աստուածավախ մարդը, որ իր հաւատին լոյսը կ'առնէ Մանուկ Յիսուսի մտուրէն, բոլորովին կ'ազատագրէ իր կեանքը երկրի կապանքներէն ու վախերէն:

Ճշմարիտ հաւատով քարեպաշտներն են, որ իրենց արիւնը կը սպառեն յանուն տկար ու անզօր ժողովուրդներու խաղաղութեան եւ արդարութեան:

Բեթղեհէմի Աստղին հաւատով զրահուած հոգին, գիտէ՝ թէ պայքարը լոյսին եւ խաւարին միջեւ յաւիտեանական է:

Էականը այն չէ, թէ այդ մշտնջենական ճակատամարտը, ի՞նչպէս եւ ո՞ւր պիտի յանգի:

Բայց՝ գիտէ թէ լոյսը միշտ կը փարատէ խաւարը: Ան՝ լոյսին մէջ որոշ կը տեսնէ յաղթութեան տարրը: Եւ որքան ատեն լոյսին եւ յոյսին երագը կը մնայ անշէջ, սեւ ուժերը պիտի յաղթուին ու նահանջեն:

Ճշմարտութիւններ կան, անհերքելի ճշմարտութիւններ, որոնք

մահկանացու մարդուն սահմանափակ մտքին համար անըմբռնելի են:

Մարդկային իմացականութիւնը ի զօրու չէ թափանցելու գերբնական երեւոյթներու խորհրդասօղ ծալքերուն: Անկարող է լեզուն արտայայտելու զանոնք: Որովհետեւ, խօսքէն ու մարդկային գիտակցութենէն վեր բնագանցական տարածք ունին:

Եթէ աստուածային յայտնութեան խորհուրդը՝ մեր փոքր ուղեղին մէջ իր բացատրութիւնը գտնէր, այն ատեն Յիսուսի ծնունդը պիտի մերկանար իր գերբնական տարրերէն:

Սուրբերը լուծեցին այդ հարցը հաւատով, ապրեցան աղօթանուէր կեանքով եւ մարտիրոսացան հերոսավայել պայքարով:

Բոլոր ժամանակներու բարոյական եւ իմացական մեծութիւնները, այս լուսաճառանչ երեւոյթին առջեւ կանգնեցան երկիւղած յարգանքով:

Յիսուս՝ իր աստուածային էութեամբ կը մնայ տիեզերքի մէջ անպարունակելի ու անպարագրելի:

Թէեւ մարմնացաւ ու մարդացաւ, բայց իր ծնունդէն ետքն ալ երբեք չունեցաւ նիւթական տարածք:

Եղաւ շատ մօտ իր Երկնաւոր Հօր եւ ամենօրեայ շփման մէջ, որպէս կատարեալ մարդ եւ կատարեալ Աստուած:

Հարցնենք հիմա, ի՞նչպէս եւ ի՞նչ հրաշքով պատահեցաւ այս ամէնը: Միայն մէկ պատասխան կրնանք տալ ատոր: ԱՍՏՈՒԱԾ ԳԻՏԷ:

Ով որ չի հասկնար ու չի տեսներ Աստղին խորհուրդին մէջ աստուածային նպատակը, կը նշանակէ, որ Քրիստոսի առաքելութեան մասին ոչինչ գիտէ: Հաւանաբար, երեւակայեն Զայն ընկերային բարեկարգիչ մը կամ յանդուգն յեղափոխական մը, ոչ աւելի:

Յիսուս այն չէ, ինչ որ անաստուածները կը կարծեն: Ան՝ վառեց երկրի վրայ սիրոյ կրակը, որ այրէ մարդկային կիրքերը, ատելութիւնները, բշտամութիւնները ու բացայայտ սրտին խորաթափում իդձերը եւ կամեցողութիւնները:

Իր ծննդեան ու յայտնութեան նպատակը հասկնալի է միայն նշմարիտ հաւատացեալներուն, որ է, ներքին ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ: Եւ այդ փոփոխութիւնը պիտի ըլլայ, ոչ թէ մակերեսային հասկացողութեամբ, այլ սիրոյ եւ հաւատքի զօրութեամբ:

ՎԱՐԴԱՆ Ա. ՔՀՆՅ. ՏԻԻԼԿԷՐԵԱՆ